

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Helyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — ill.
Külföldön: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Felolós szerkesztő:

Dr. Varga Lajos Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Április elsején új előfizetést nyitunk a Debrecenre. Kérjük azokat a t. előfizetőinket, akiknek előfizetése március havában lejár, hogy az előfizetés megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék. Egyben kérjük a lakóhelyváltoztatások szives bejelentését.

Barázdák.

Ma a reggeli lapok a központi rendőrségi palota építéséről irnak, mint befejezett tényről, mert állítólag a tanács az építést elhatározta, sőt a mérnöki hivatali utasította is a tervek és a költségvetés elkészítésére. A tanács a színház mellett, a Kossuth-utcán akarja felépíteni, még pedig a történelmi nevezetességű Komáromy-ház (a mostani főkapitányság) lebontásával; megvevén még a szomszédos Bészler házat és a Riekl Antal kertjét a palota céljaira.

Ha békességes és alkotmányos idők letnének, nem lehetne semmi kifogásunk a tervezett nagyarányú építkezések ellen, de most nemcsak károsnak tartjuk a városi tanács e tervezetét, hanem veszedelmesnek is. Most akar milliók befektetését eszközölni a városi tanács, mikor az önkormányzat felüggesztésének küszöbén állunk; amikor nem tudjuk, hogy a rendőrség a miénk-e valóban, mert hiszen az államosítás küszöbén állunk! Vagy milliók palotát akar ajándékozni a város az államnak, hogy abban az önkényuralom jövődi oselédjei kényelmesen megfészkeljék magukat?

Ez egy kissé sok volna.

Még ma is a nagy Kossuth halála évfordulójának hatása alatt áll az ország. Hiába, a romok a mi igazi világunk. Am dulja föl az önkény a műhelyeinket, rongos le akár a templomainkat, de a temetőket nem dughatja föl, erőnk forrását nem száríthatja ki. Mert a temetőnek búbájós éltető gyásza a lelkekben él, a szívünkben lobog. A sziveinket a hatalom nem oszthatja föl, a fájdalomukat nem kobohtatja el. A sirból ugyanaz a szózat kél világgá, amelyet a lakója akkor hirdetett, amikor az önkény azt hitte, hogy a nemzetet elföldelheti: „mi és a nemzet maradunk, akik voltunk!”

Maradunk, a kik voltunk. Magyarok, a

kik gyűlöljük az elnyomatást, s a kik szembeállunk az önkényvel. A szabadság népe, a mely talán elgyöngült a tengődő beletörődéstől, de elszánt lett a fájdalomtól. Kossuth Lajos megint izent Most nem azt, hogy elfogyott a regimentje, hanem azt, hogy minden magyar az alkotmány s a szabadság katonája. Ime, beteljesül, az az ígérlet, hogy ha még egyszer azt üzeni, mindnyájan elfogunk menni. Megjött az új üzenete a sirból. Küzdeni az alkotmányért. Helytállni a törvényért. A sir a magyar erő oltára, amit hiába rombolna szét a zsarnok önkény. Hiszen csak a fájdalomukat tetéznék, az elszántságunkat gyarapítaná. A gondviselés úgy akarta, hogy a temető legyen az életiskolánk.

Parlamentari reform.

Irta: **Kmetz Károly dr.** volt képviselő.

Ha majd elmúlik a magyar alkotmány súlyos válsága, annak tanuságain bizonynyal okulni fog a magyarok politikai vezérlete.

„Saját kárán tanul a magyar.” Melegen kívánjuk, hogy ez a példaszó a közel jövőben igazán beváljék. A válság legfőbb szemmel látható és kézzel fogható tanusága az, hogy a királyi hatalom rendkívül erős, ahogy mondani szoktuk, a nemzet királyi szerve erőben túlfengett; ezzel szemben a nemzetélet másik főszerve, az országgyűlés, a parlament aránytalanul gyenge, erőtlen.

Szinte fikciová lett az állami hatalom megosztottsága az újabb idők azon eléggé rövidlátó törvényhozása által, a mely a centralizálás, az államosítás elvében és munkájában szinte kéjelegve, a hatóságot, az imperiumot, a jurisz-dikciót mindjobban a király és a miniszterek kezébe halmozta össze. A hatalmak megosztottsága és egyensúlyja visszaállítására első és legfontosabb lépés lesz a parlament súlyának meghatározása, főleg az általános szavazati jognak törvény-beiktatása által. A függetlenségi pártnak, a jövő országgyűlés valószínű többségének a haza iránti első kötelessége lesz alkotmányosságunk ezen megerősítő művét keresztülvinni

s azt már most, minden tartózkodás nélkül zászlajára írni, programjába felvenni. A függetlenségi párt nem mehet a nemzet elé e választásban az általános szavazati jog kivétel nélkül.

Nem azért kell követelnünk az általános szavazati jogot, mert imo a király ő felsége helyesnek és kívánatosnak véli, bár abban is van jó adag igazság, hogy ha a monarchia a népjogok kiterjesztését kívánja, de egy demokratikus és jogegyenlőségi alapon álló parlamenti párt azt nem gátohtatja meg saját mivoltának megtagadása nélkül, hanem követeljük azért, mert ezzel a magyar nép millióit állítjuk az országgyűlés mögé s ezen milliók fizikai, gazdasági és erkölcsi ereje az országgyűlés elgyengült erőinek restitálására és nagyarányú gyarapítására fog szolgálni s mert ez új milliók az országgyűlés vezérlete és vezénylése alatt álló nemzeti hadsereget fognak képezni, mely által a hatalmak mérlegén ismét egyensúly áll elő király és országgyűlés között.

Elvakultság és elfogultság kell ahhoz, hogy ne lássák a politikusok az általános szavazati jog ezen egyszerű eredményét és ne lássák azt a következményt is, hogy az általános szavazati jog útján valóssággal a nemzetélet részeseivé tesszük a széles néprétegeket, a hazafiság érzésével a nemzet sorsának intézéseért való felelősség érzületével hajtjuk át őket. Törvénytisztélet, az államhoz és intézményeihez való ragaszkodás, a magyarokkal való együtvértartozás, szolidaritás tudatra kelése kell, hogy következése legyen a nem magyar ajku népeknel is az általános szavazati jog behozatalának.

Igaz, hogy a nemzetközi szocialisták vezetőnek a válság során tanusított nagyon elítélésre méltó magatartása diszpusztált sokakat azok közül is, akik előbb lelkesedtek az általános szavazati jogért, de vajjon elforduljunk-e egy nagy alkotmányerősítő műtől csupán azért, mert eltévelyedett, avagy gonosz emberek saját céljaik szempontjából is harcolnak azért? A nemzetközi szocialisták támogatása nem bizonyíték az

**A LEGDIVATOSABB,
A LEGTARTOSABB,
ÉS A LEGOLCSÓBB,**

Tavaszi

**FÉRFI ÉS
GYERMEK**

Ruhát

csak a

GERŐ

ruha nagyáruházában lehet legjobban vásárolni.

Debrecen, Piacz-utca 61 sz. alatt, az ujonnan épült III. emeletes Fischer-palotában Szent-Anna-utczával szemben. 105—8

Gőzmosoda

Széchenyi-u. 42.

Telefon 323.

általános szavazati jog, mint nemzeti reform ellen. Lényege szerint, nem pedig követői szerint kell ezt a reformot megbirálni. Lényege pedig az, hogy a nemzet alkotmányosságának immár haszthatatlan megerősítése és biztosítása leendő.

Az általános szavazati jog elve, valljuk meg, nem igen népszerű. Választóink körében nem rajonganak mindenütt érte, sőt nem ritkán épp a nemzetközi szociálisták követeléseinek diadalát vélik abban és ezért ellenzik is. A függetlenségi párt kiválóságaira hárul az a feladat is, hogy a következő választási harcban az általános választói jognak, mint nemzeti reformnak tekintésében a hidegséget és közönyt legyőzve, lelkesedést keltsenek.

Végül nem szabad elfeledkezni arról, hogy a választó jogot igazán, mint általános, egyenlő és közvetlen politikai jogot szerezték meg a népek s azért minden taktikát, mely annak jeliszava alatt ugyan, de valóban annak kijátszására szolgál, el kell vetnünk. Semmi esetre sem szabad a nem, a szellemi teljes érettség és az erkölcsi kifogástalanság által okvetlen megkivánt korlátozásokon túlmenni és különösen nem mehetünk bele abba a korlátozásba, amit a Kristóffy féle tervezet tartalmaz, t. i. az írás és olvasás cenzusába, mely milliókat kizárna, sőt a már jogosultak közül is százezreket kizárná az alkotmány sáncai közül.

Csak ott vásároljunk ezután, hol a Magyar Védőegyesület „Kirakati védőtáblája” megvédi a hazafias vásárló községet a megtévesztéstől!

Visszapillantás.

Reformtörvények XIX. században.

Irta: dr. Nagy Ernő egyetemi tanár.

I.

A népek úgy, mint az egyesek megörzik emlékeiket és az ő sorsuk is az, hogy életükben az öröm és gyász napjai váltakoznak. A magyar nemzetnek bőségesen jutott a nehéz időkből, de azért multjában az örömnapok sem hiányoznak és ezek közül egy sines annyira a mai nemzedék szívébe nőve, mint az a március 15-ike, melynek 58 ik évfordulóját kegyelettel ünnepelni most összejöttünk.

Az állam az 1848-iki nagy idők emlékére április hó 11-ikét iktatva a törvénykönyvbe, de a nép tántoríthatatlanul ragaszkodik Március Idusához, melyen a népakarat nyilatkozott meg.

Modják, hogy a magyarság mult századbeli reformtörvényei csak egy erőteljes hullámát alkották annak a nagy mozgalomnak, mely az időtájt Európa majdnem minden népénél jelentkezett.

Az igaz is, hogy a nemzetek már nem élnek annyira elkülönülve, mint a középkorban és így a kölcsönhatások inkább érvényesülhetnek. De másrészt az előttem bizonyosnak látszik, hogy habár némely hasonlatossággal találkozunk is, azért a mi törvényeink több tekintetben másként itélendők meg és ennek figyelmen kívül hagyása a félreértések egész sorozatát vonhatja maga után.

Ezt a különbséget azonban csak akkor lehet valóban méltatni, ha egy pillantást vetünk az elmúlt időkre, mert itt csakugyan a mult a jelen szülője. A régi állami és társadalmi rend megváltoztatására irányuló mozgalom keletkezésének idejéről a XVIII. század második felét szokás megjelölni; de az igazi okok sokkal előbbre keresendők. A középkori hűbéres államok magánjogi alapokon és felfogással szeretik közelítők rendjét, a mi azután számos visszásságnak lesz szülőanyjává. Az állami hatalom mintegy az előkelő családok tulajdonába megy át és így a közhatalóság apáról fiúra átszálló örökséget képez. A fejedelem nemcsak az uralkodás jogát bírja, hanem az állam főtulajdonosa-

ként is jelentkezik. A nagy hűbéresek területükön fenségjogokat, az u. n. territorialis jogokat gyakorolják, de a kisebbeknél is a dominium (töredékes) az imperiummal (közhatalóság) összeharódik. A hűbéres területeknek közhatalóság is ura. Minthogy pedig ezek a jogok magánjogokként tekintetűek, tehát az az erő és hatalom, mely eredetében a közület és rendeltetése volna, hogy a közérdeket szolgálja, magáncélokra is igénybe vétetik, vagy éppen ennek hasznára válik; a nép pedig kisebb-nagyobb zsarnokok elnyomása alá kerül.

Az állam, a hatalom tulajdos decenralisatiója folytán, részeire darabolatik el, vagyis egyeseknek, territoriumoknak, corporationoknak adott jogból, kiváltságokból fűződik össze és inkább szövetséghez, semmint egységes államhoz hasonlít. A hűbérségben a magánjogi (ur és szolga közötti) függésnek egész láncolata támad. Az uralkodónak közvetlenül csak a nagy vasallak vannak alárendelve. Azért is a központi hatalom gyöngye. Az uralkodó csak mintegy primus inter pares tűnik fel a nagy hűbéresek között, akiknek támogatása nélkül tehetetlen.

Az államéletnek ez a rendje, a fegyveres védelmet tekintve nagyon hasznára válhatott az emberiségnek, de már keletkezésekor a bomlás csiréit magában hordta és kebelében a villongások csakhamar meg is indultak. Majd pedig a hűbéresek és a fejedelem között tör ki a harc a hatalomért és ahol az előbbiek győznek, ott az állam felbomlik, mint a német római birodalom, a hol pedig az uralkodó a győztes fél, ott előáll az abszolutizmus. A hűbéri szakadozottságból kiemelkedő abszolút monarchia azt jelenti, hogy az uralkodó a rendek közhatalmi jogait magához vonja és így be következik, hogy az uralkodói hatalom és az állami hatalom fedi egymást. Már most a milyen korlátlan természetű fogva az államhatalom, olyan korlátlan lesz tényleg, majd jogilag az uralkodó hatalma. A király valóban elmondhatta, hogy az állam én vagyok.

De az abszolút uralkodó, midőn a hűbéresek (nemesség) közzogait egymásután magához ragadta, mintegy vigasztal meg hagyta számukra hasznosítható kiváltságokat, melyeket valamikor azért nyertek, mert

Minerva.

Irta: Zalay Masa.

Alig félórája hagyták ott a zajos társaságot és nem támadt vágyunk visszatérni. A lány mohó kíváncsisággal kutatót a könyvszekrény tömött polcain, arra lángett az izzalomtól és a piros lámpaernyő fénykörében még életteljesebbnek, virulóbbnak látszott. Mellette állt a férfi s gyönyörködött vendége zavartalan ténykedéseiben. A pedáns ember rendszeretete fölsírt ugyan benne, nézvéu azt a pokoli fölfurdulást kedveo könyvei között, de ez a lelkifájás elesitult, a hogy az apró kezek idegesen gyors mozgását figyelte és azt a könnyed áttekintést, ami a könyvek válogatása közben megnyilvánult. Sohasem volt még ilyen rokonszenves partnere, sohasé érintette még női kéz azokat a gondosan elzárt köteteket, és sohasé érezte még eddig, hogy az eszmék ilyenforma közönsége jól esnek neki egy gyöngye kis fehérség részéről, a kit nem tartott képesnek efféle nehéz, egyenjogú szerepre.

Ahogy szóltalanul nézte a borzas fekete boszorkányt, hirtelen az a meggyőződés szállta meg a lelkét, hogy elsiette a legfontosabb, legéletbevágóbb lépést, házasságát. És ennek a gondolatnak következetes folytatásaképen összehasonlította bájos vendégét a feleségével. Természetes, hogy az asszony megszokott és megunt lényé messze mögéje került a leány titokzatos, rejtelmes, de annál harmonikusabb egyéniségének. Amaz csupa kedélytelenség, életunalom, gyermekektől elesigázott feremtés. aki csöndesen, betegesen elüldögélt a szoba homályában, malatt dolgos kezeiben haladt a kötés, emez pedig ragyogó szellem, friss életöröm, beszédes mozgékony, és az egész-

ség rózsái virulnak az arcán. A dologról vajmi kevés fogalmi lehettek, apró fehér kezei se vallottak róla, hogy hasznos munkával babráltak valaha, olyan puhák voltak, mintha örökké rózsaszirmokat simogatnának.

— Tanár ur! tanár ur! ujjongott most föl kellemes csengő hangja és egy nehéz, régi könyvet próbált megemelni, de ereje kudarcot vallott, — oh tanár ur! — micsoda fejedelmi lehet: megtaláltam az olasz költészettant amit még eddig csak egy példányban láttam Rómában.

A tanár szórakozottan mosolygott, de segítségére sietett partnerének, kis erőfeszítéssel, bár mégis leemelték a bőrbekötött ritka művet és fölnyitották a középen. Bizony dohos a mult századból benne rekedt levegő áraszt belőle, ami azonban nem rettentette meg a két sóvár kutatót. A feleségem — gondolta szánakozva a férfi — milyen undorral menekülne ettől a folyó környezettől a gyermekek lármás szobájába, — míg ez az üde virág éledni látszik és a szeme ragyog az élvezet őszinteségétől, micsoda nagy, helyrehozhatatlan tévedés az én egész életem!

Sóhajtott és a feje önkéntelenül közelebb hajolt a fekete fürtös fejéhez és a sínulás megakasztotta a lélegzetét, elállította a szívdobogásait, — valami kábulat nehezédt pilláira ami lezárta szemét, mire pedig újra fölpillantott, a leány már megint ott állt a könyvszekrény előtt lábujjhegyre emelkedve és gyanútlanul mosolygó arccal intett felé.

— Jöjjen csak! már megint találtam valamit Tennysonról, — és ime itt büszkélkedik Eöthegaray: Bernardó Montillája, — ej, ha én itt tölthetnék egy hónapot zavar-talanul, ha valaki becsukna ezekkel a kedves

könyvekkel, — a napsütésre se vágnék, pedig most ébred a tavasz.

Az a sajnós beszéd egészen lázbahozta a férfi szívet, főképpen az a fülébe csengő óhajlás, bárha ide volna zárva a leány, ide, az ő komoly, professori szobájába, ahova felesége soha be nem lépett, mert úgy fázott mindattól, ami a tudományokra emlékeztette. Ha itt maradhatna ez a modern kis Minerva ha láthatná állandóan sötét, szemét ha hallhatná szüntelen okos csevegését, együtt tanulmányozhatnák a könyvek halmazát, vitathalnák tartalmát, kísérletezhetnének a szomszéd kis laboratóriumban, micsoda gyönyörű, értékes életet élhetne ennek a nőnek oldalán!

Tuláradva ettől az álomszép gondolat-tól, hirtelen lehajolt — és csókkal illette a könyvnek azt a helyét, ahol a lány keze nyugodott, a kezét már nem merete megcsókolni.

— Ugye nincs szebb birodalom a könyvek világánál? — kérdezte elérzékenyvedve, ugye nem érdemes élni tudás nélkül?

A leány olyan feszült figyelemmel nézett az ajtó felé, mint a ki léptek neszére hallgatódzik. Aztán ledobta öléből a könyvet, és kacagva szaladt az ajtó felé.

Ebben a pillanatban már ott is állt a függöny között egy fess huzárhadnagy, a kinek a sarkantyui ezüstzenéjét messziről meghallotta kis Minerva és nyitott ajtókon beszűrődött a zongoraszó, éppen keringőt játszottak.

— Táncolunk? — ujjongott a leány gyermekes örömmel — és boldogan, szerelmesen mosolyogva fűste karját az ifjú karjába. A tanár pedig — hogy egyedül maradjon, csalódottan rakta vissza helyükre a számozott tudományos könyveket.

közhatalmat gyakoroltak, vagyis más nyelven szólva, köztisztét láttak el.

Ugy hogy a nép helyzete előnyösebbé nem változott. Most is csak önkényuralom alá került; továbbá az abszolutizmus hivatalnokai seregét is a köznek kellett eltartani és e mellett még teljesíteni kellett azokat a szolgáltatásokat, melyekkel régi urainak tartozott.

Ebben a tekintetben a hűbériség továbbra is fennállt. A nép még mindig kénytelen vagyonának, jövedelmének munkájának egy részét mindenféle címeken, a régi hűbérur utódjának átszolgáltatni, a kit ő már alig ismer és a ki ő neki már semmire sem jó. A XVIII. század második fele azután egy új világszázad kezdete. Új eszmék lépnek a múlt idők elavult eszméi helyébe. Különbözőleg ugyan még sok fennállott a régi rendből, de már annak jogosultsága iránti hit megszűnt. Az abszolút uralom hatalma még teljes, de az a tisztelet, mely egykor csaknem az imádással volt határos, a szívekben már kialudt. Mindenfelé új tehetségek támadnak, melyek az átöröklött rendet épügy lehetetlenné tartják, mint a hogy az abszolút formának ellenségei voltak.

A vezetést ekkor Franciaország veszi át és kettős irányban tör az átalakításra. Az állami rendben követeli az alkotmányosságot, vagyis az alkotmány által biztosított szabadságot, a társadalmi rendben pedig a polgári egyenlőséget, mely a kiváltságok megszüntetését maga után vonja.

Ennek felel meg, hogy a mozgalom is két nagy szellemi vezetése alá kerül. Montesquieu (mint mondják) Angliából áthozta az alkotmányos szabadság eszméjét Rousseau pedig tanáiban Schweichből áttitette az egyenlőség elvét.

De ezek a törekvések a kontinens nyugati államaiban csak akkor valósulhattak meg, ha eddigi állami életük rendjét, alapjaiban feladják, vagyis azt összezúzva, lerombolva, a közéletet egészen új elvekre vezetik vissza. Ugy hogy ez a törekvés valóban forradalmi irányú volt. Forradalom az eszmékben, majd forradalom az állami renddel szemben.

Ha már most ezek után Magyarország multját vizsgáljuk, itt egészen más kép tárul elénk. A magyar állam már keletkezésekor tiszta közjogi alakulat és ezt a jellegét mindig megtartotta. Ha itt ott enged is szídegen befolyásnak, ez csak egyes intézményeknél (jobbágyosság, ősiség s. b.) mutatkozik és a szorosan vett alkotmány alapjelleget nem változtat. A hűbériség nálunk nem létezett és így nem létezett az állam tagjaira nézve a fölé és alárendeltség magánjogi viszonya. A politikailag jogosult nemzet minden tagja közvetlen áll a királyi hatalom alatt. A közjogokat illetőleg a magyar alkotmány történelmi természetű. Nagy szó ez, mert azt jelenti, hogy azok az elvek, melyeken mai közéletünk nyugszik, már állami életünk első idejében letétettek. A történet azután lassan helyezi az egyik követ a másikra, de az államépítés nagy munkájában az alap mindig a régi maradt. Azért is a mai alkotmányunk gyökérszála ezer évre nyúlnak vissza.

Méltán kérdezhetjük is, hogy milyen politikai érettséggel, vagy mondjuk ösztönnel, kellett annak a népnek bírnia, mely közéletét ezer év előtt már úgy tudta megállapítani, hogy azok az alapelvek mai nap is irányadóul szolgálhatnak?

Minden népnek meg van a maga jellemző tulajdonsága. Nemzetünknel ilyennek tartom a rendkívüli politikai érzéket. Ebben keresem magyarázatát annak is, hogy ez a számra nem erős nép, idegenben, távol minden fajrokonától nagy államot alkot és annyi visontagság között ezer évig fentartani képes.

Hajdúvármegyéből.

Szoboszló a vármegye leszerelése ellen. Hajdúszoboszló város törvényhatósága közgyűlése nagy szótöbbséggel kimondta, hogy a megyei leszerelés határozatát kötelezőnek magára nézve nem tartja s az önkéntes adófizetéshez és ujoncozáshoz segédkezet ezután sem nyújt.

Naszádiból báró lesz.

As „Arad és Vidéke“ lapjárunk, mely sok évi tévelygés után most végleg a függetlenségi eszme szolgálatába szegődött, ma érkezett számában közli az alábbi cikket:

„A hazaárulást Bécs mindig gazdagon jutalmazta. Gondoskodott arról, hogy ne csak a hazaáruló, hanem annak egész családja és leszármazottjai dusak legyenek vagyonban, cimben, rangban és kitüntetésekben.

Most is ilyen bőséges aratásuk van Bécs béreccseinek, a vérdíjat most is busásan megkapják, amiért osztrák igába hajtják a magyar érdekeket. S az újsütetű hazaárulók között ugylátszik a Naszády Iván, Debrecen város és Hajdúvármegye kir. biztosa tette az osztrák politikának a legnagyobb szolgálatokat, mert valamennyi között őt kegyelik a legjobban s őt halmozzák el legdusabban pénzzel, díszes állással és ranggal.

Mint jó forrásból értesültünk, Naszády Debrecenben befejezte misszióját: jó magyarán a stréberség pályafutását. Van a helyére egy újabb kerdőző éhes, akinek szintén vágya gerjedt szolgálatait Bécs zsoldjában értékesíteni.

Naszádyt megbízható hírforrásunk szerint a pozsonyi kir. tábla elnökévé nevezik ki már a legközelebb s ez alkalommal az a kitüntetés éri, hogy bárói rangra emelik. A királyi kegy sugaraival akarják bearanyozni azt az embert, akinek bünsorozata történelmi hírhedettségre súlyed. Hogy pedig a báróság keretét valami kézzelfogható anyagi tartalommal öntsék tele, kinyitották az államkasszában bőségszaruját és kétszáz ezer koronát utalványoznak részére, állítólag azért, hogy adósságait fizesse.

A teljes hatalmu királyi biztost ritkán tapasztalt népszerűtet övezi Debrecenben s úgy látszik, e népszerűtet ellen való védelemre kell a sarkában minden lépésénél egy sereg fegyveres testőr és detektív. — Ha Naszády kimozdul az utcára a kocsiuton egy szakasz zsendár kíséri oldalt, néhány lépésnyi távolságban egy kivont karddal lépkedő esendörtiszt vezénylete alatt. A nyomában pedig egész sereg detektív ólalkodik. Sétái alkalmával is ilyen testőrség környezi. — Ilyenkor maga mellé veszi alantasz tisztviselői közül néhány hívét. A királyi biztos ur gyakran szokott kísértálni diszmagyarban. Tetszeleg magának a magyar öltözettel. — Mintha magával akarná elhíttetni, hogy belülről is olyan magyar, mint külsőleg. — Ugyanezen forrásunkból eredő tudósítás adja hírül, hogy királyi biztostnak Naszády helyébe Puki Mórt nevezi ki a király Fejérváry előterjesztésére.

Hogy a kormánynak van gondja a hazaárulók környezetére is, azt Naszády példája fényesen igazolja. Fiát, ki tudvalevőleg az Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztárban viselt tisztségétől nemrég felmentettek, az Osztrák Magyar Bank fiókjához neveztek ki tisztviselőnek. Tehát a bíróság mellé a fiu is kapott busás hivatalt.

Hogy mi igaz az „Arad és Vidéke ezen közleményéből nem tudjuk, de jellemző, miként gondolkoznak felőle — Aradon.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Szombat, márc. 17. „Dráma a tenger fenekén“. Látványosság. (C)
Vasárnap, d. u. márc. 25. „Csepürágók“ Operette. (Bérletszünet.)
Este: „Arany ember“. Színmű. Jókai ünnepély. (Bérletszünet.)

Loute. Ezt a kacagtató bohózatot tegnap este telt ház nézte végig, a miben nagy része volt Almássy Lolának, akit betegsége után ismét felléphetett Loute címszerepében. Ezt a kiváló alakítását már kellőképpen méltattuk Almássy Lolának, akinek tegnap este is zajos sikere volt. Békés Gyula, Déry Alfréd is pompás alakítását nyújtottak s általában a többi szereplők is.

Sárga oskó. Ez a kitérő magyar népszínmű körül színre holnap, pénteken este. A darabban Fóthy Frida, Szakácsné, Arkossy Vilmos, Polgár Sándor stb. játszóak a főszerepeket.

Dráma a tenger fenekén. Ezt a nagy látványosságot mutatja be szombaton a debreceni színház drámai személyzete. A darab fényesen lesz kiállítva, még pedig a Népszínház díszleteivel.

HIREK.

Az újságíró.

Abból az alkalomból, hogy a királyi kuria a nagyváradai törvényszéket delegálta a Kovács főispán ügyének elbírálására a Nagyvárad című napilapban kitérő kárta-sunk, Liptai Károly gyón-örü eszmeűtattást írt az újságíró sorsáról, amit érdemesnek tartunk leközölni:

Néhány hét mulva Békásy Jenő debreceni újságíró kollegánk áll a nagyváradai királyi bíróság sorompói elé, hogy törvényt üljenek fölötte. Azt mondják, hogy bünt követett el, mert része volt a debreceni darabont-főispán megverésében. Azt mondják. És mi nem keresük, nem kutatjuk, hogy igaz e ez a vád, alapos-e a vizsgálat, büns-e valóban a mi debreceni kollegánk, akinek nehéz sorsában mi bírák nem lehetünk; csak az újságíró sorsa, tipikus küzdelme alakul ki előttünk és erről kívánunk most elmélkedni.

A mai társadalom legnehezebb sorsu katonája az újságíró. Ott áll a küzdelmek legelső sorában, övé a legtöbb seb, amit a mai harcokban is osztogatnak. Pártok viharai között, küzködő seregek golyózáporában él és gyűlöletet kelt az ellenkező táborban, mert ez az ország egy táborban nem volt soha.

Az újságíró sorsa mindig tragikus. Mert amikor ülnek a harcok amikor kibékülnek a pártok, amikor hüvelybe kerülnek a kardok, az újságírónak a büne vagyis az, hogy küzdött valamiért, megmarad az emlékekben és ez az emlék akkor is üldözi őt, amikor már senkisék üldöz senkit. Ezért tragikus, ezért hálátlan, ezért megindító az újságíró sorsa és ezért nem tudunk részvételnek lenni az iránt a debreceni kollegánk iránt, aki itt a mi bíránk előtt egész Debrecenért fog felelni abból az alkalomból, hogy ott több ezren Kovács Gusztáv megyefőnök urat barátságtalanul fogadták.

Persze, be fogják csukni — mondjuk — súlyos testi sértésért. Hogy ő nem ütötte a megyefőnököt, azt csak mellékesen említjük és bizonyára jogi tudatlansággal jegyezzük föl. Hogy akkor fogják elzárni, amikor szép menyasszonyával örök frigyre léphetne: ezt emlegetni meg épen szentimentalizmus. — Pedig a szentimentalizmusnak semmi helye az újságíró sorsában. Mert az újságíró az a mai társadalomban, ami a vasuti kocsi az ütköző. Az ő lelkének a rugalmassága védi meg a társadalom nehéz vas járműveit attól, hogy egymáshoz csapódva megsemmisüljenek. Két párt összevesz a társadalomban? Mi a vége? Két három újságíró megverekszik, vért veszít és rendben van minden. Harc van a parlamentben? Megint csak néhány újságíró kerül szembe egymással és verekszik nagy komolyan, élethálárra. — A király szemben áll a nemzettel? Lesz magyar vezényszó, vagy nem lesz? Mi a vége? Bezárnak egy két újságíró és megint csak rendben lesz minden.

Bizony nehéz sors, szép sors az újságíró küzködő sorsa.

— **Leleplezés.** Ma megjelent 80-ik számában a „Debr. Független Ujság“ érdekes leleplezést közöl a helyi elrajcsáros lap szerkesztőjéről Székely Imréről, kinek ezt írja:

— Ön tegnapi lapjában azt a hazugságot állítja, hogy lapunk kiadó tulajdonosai a Bánffy csillagzata szerint irányítják lapjuk politikai álláspontját. A milyen vakmerő ez az állítás ép olyan hazug is. *Mi nem jártunk Bánffy előszobájában, mint ön Kristóffy Józsefnél. Ez a név az ön politikai hitvallása, nem Magyarország függetlensége.*

A fentebbi leleplezés benntünk csak régi sejtelmünket erősíti meg s megmagyarázza, miért támadja a Debreceni Reggeli Ujság oly minősíthetetlen modorban pártunk vezető férfait s az alkotmányvédő bizottságot.

— **Naszádi kinevezése.** A királyi kéziratot, amelyet Naszádi Iván királyi biztos a 17-én tartott városi közgyűlésen felolvasott csak most iktatták be. A tanács a levéltárba helyeztette.

— **Az építkezési kedv befagyott.** A városi tanács mai ülésén Aczól Géza főmérnök jelentette, hogy eddig egyetlen nagy építkezéssel sincs tudomása, holott más esztendőben ilyenkor már meg is indult teljes erővel a munka. Az állam nem eszközölheti még a szükséges beruházásokat sem, mert pénze nincs, a városnak van ugyan pénze, de a politikai helyzet nem alkalmas arra, hogy építkezzen, a magánosok pedig éppen a nemzeti ellenállás miatt nem építkeznek e nagy bizonytalanságban, sőt értesülésünk szerint, igen sokan csak azért nem akarnak befektetéseket eszközölni, mert ezzel is tüntetni akarnak az önkényuralom és zsoldosai ellen. Még a szokásos javítási munkák is el fognak maradni, amiben nagy része van a munkásság ellenséges magatartásának is. Elvégre is az a polgárság, amely munkát és kenyeret ad a munkásság ezreinek, nem érdekeli meg, hogy a munkásság szembe álljon vele, mikor az alkotmány és törvénytipró önkényuralommal élet-halál harcát vívja.

— Adjon munkát és kenyeret Kristófik ne csak az általános szavazati jogot ígérge — mondják az elkéseredett emberek. Igazuk is van. Elvégre senki sem tudja ebben a nagy bizonytalanságban, hogy mi lesz holnap, s bizony nem kockáztathatja senki a vagyonát ilyen hitvány körülmények közli. Ne is kockáztassa addig, amíg az alkotmányos idők vissza nem térnek.

— **Naszády és a népgyűlések.** A reggel megjelenő egyik-másik helybeli lap következetesen szólnak bocsát „megbízható és beavatott“ források nyomán a királyi biztos működéséről valótlán híreket. Ma is azt írja két reggeli lap is, hogy Naszády az alispánhelyetteshez és a polgármesterhez átiratot intézett, melyben megtiltja nekik, hogy gyűlések tartására engedélyt adjanak, mert e jogot magának tartja fenn. Kár olyan színben feltüntetni a királyi biztos hivatalt, mintha ott hozzászólan sok volna a dolog és mintha Naszády olyan szörnyen osztogatná parancsait. A királyi biztos nem meri teljes hatalmát olyan nagyon fitogtatni. A kirendelt darabantok pedig nagyon is kényelmesen élnek s nem dolgoznak semmit. Az egész közleménynek az lehet az alapja, hogy a miniszter utasította az alispánhelyettes főjegyzőt, hogy minden olyan népgyűlést, melyen bármely közügygel foglalkoznak, be kell jelenteni előre, tekintet nélkül arra, hogy szabad ég alatt, nyilvános

helyen, vagy magán helyiségben tartják is azt. Előre be nem jelentett közügyeket tárgyaló gyűlés nagy értekezlet feloszlatandó, bárhol is tartják azt. — Ez a darabontleirat a gyűlekezési jog teljes felfüggesztését jelenti s újabb bizonyíték arra, hogy a kormány retteg attól, miszerint törvénytelen cselekedetei felett igazságos bírálatot gyakroljanak.

— **Gyűlések a ref. egyháznál.** Az ev. ref. egyház presbyteriuma március 18-án el nem intézett ügyek tárgyalása végett március hó 25-én vasárnap délelőtt fél 11 órakor a szokott helyen „másodszori meghívásra“ gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30. §-a értelmében a „jelenlévők többsége határoz“. A debreceni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága március 24-én délután 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

— **Darabont-jellemzés.** Szeged városának közgyűlése elhatározta, hogy nem szerel le. A közgyűlésnek sok érdekes mozzanata volt, ilyen különösen a Gerle Imre bizottsági tag beszéde, a melyben következőleg jellemzi a darabont kormány bizalmas méltóságos urait: „A zsáner mindig egyforma. Az ilyen egyén már fiatal korában árulkodó. Beszög. Csuszómászó. Eleinte öreg népeknek a kegyelméből él. Később panamák hőse lesz. Bünvádi eljárás is van ellene. Másutt az ilyen ember börtönbe kerülne, minálunk méltóságos ur lesz belőle. Akkor, amikor a lánya selyemben jár, a fia a nép filléréiből összeharácsolt vagyont mulatóhelyeken dorbézolja el, akkor ő a szuronyok mögött vigyorog az igazság szemébe.“ Ezt a jóféle szegedi paprikát élvezni fogják máshol is.

— **Nincs államsegély.** A város a szűknek bizonyult Mester utcai kisdédóví kibővítésére államsegélyt kér. A kibővítés 5500 koronába kerülne, de nincs rá fedezet a közoktatási ügyvivő pedig leiratban tudatta, hogy nem ad államsegélyt. A tanács pedig elhalasztotta az óvó kibővítést.

— **Iparos felolvasás.** Az iparos körben ma este 8 órakor tartandó felolvasás íránt nagy az érdeklődés. — Ma Pogány Armin mérnök olvas fel és tart előadást a természet utáni szakrajzról. A kiváló szakember, ki az ipariskolának is tanára, olyan eredményeket ért el tanítási rendszerével, hogy a legképzettebb szakembereket is bámulatba ejtette. — Az érdeklődők, de különösen az iparosok figyelmét felhívjuk a ma esti fölötte érdekes és valóban fontos felolvasásra, mely az iparos kör dísztermében lesz.

— **Megverte az asszonyt.** Az ügyészségre ma délelőtt beállított Nagy István Hunyady utca 14. szám alatt lakó napszámos és azt mondta, hogy agyonütötte a feleségét. A kérdézkérdésekre elmondta, hogy 12 évvel ezelőt, mikor még jó módú gazdaember volt, vadházasságra lépett Józsa Eszter nevű ocsaléddal, akki mindenét elpazarolta, eltékozolta s mikor már szegény ember volt, akkor Józsa Eszter — mint az elkéseredett ember panasolta — szeretőket is tartott, sőt otthagya Nagyt beállított ocsalédek. Nagy vissza hívta, sőt fenyegette az asszonyt, ki a fenyegetésekért feljelentette. Nagyt ezért több ízben be is eszták, így leguóbb tegnap hagyta el a rendőrség fogházát. Ma reggel megleste az asszonyt, hátulról furkós bottal kétszer a fejére vágott, aztán elszaladt egyenesen az ügyészséghez. Józsa Eszternek nagyobb baja nincs és így Nagy ellen se indítottak eljárást.

— **Privitzer József halála.** Megemlékeztünk tegnap a városzserte ismert és népszerű Privitzer József volt vendéglős hirtelen haláláról. A ma délutáni temetésén igen sokan lesznek jelen az elhunyt jó emberei közül, így tisztelettel ott lesznek annak az öt egyetnek tagjai, melyeknek az

elhunyt pénztárosa volt. A család a halálesetről a következő jelentés adta ki: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a legjobb férj, rokon és nemes lelkű jó barát néhai Privitzer József vendéglős élete 58., boldog házasságának 25. évében hosszasan szenvedés után folyó évi március hó 20-án éjjel 11 órakor bekövetkezett halálát. Kedves halottunk földi részei folyó március hó 22-én délután 5 órakor fognak a Morgó utca 19. számú gyászszobától a r. k. egyház szertartása szerint a Szent Anna-úca temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat az elhunyt lelki üdvéért március hó 23-án 8 órakor fog az egek urának bemutatattani. Debrecen, 1906. március 21. Özvegye Privitzer Józsefné sz. Rác Juliánna. Unokatestvére özv. Mogyoróssy Béláné, sz. Gregos Anna. Gyászjelentést adtak ki még a Szállodások és vendéglősök egylete a debreceni pincér egylet és valamennyi betegsegélyző pénztár.

— **Szervezkedő gyűlés.** Az ország egész társadalma át van hatva attól a meggyőződéstől, hogy a hazai ipar támogatása immár polgári kötelesség. Városunk társadalma is így gondolkozik s valósággal várja szervezkedését, hogy ez a nagy ipari akció keresztülvitelére képessé tegye. E szervezés módzatainak megbeszélése előjából f. hó 23-án, pénteken délután 4 órakor a Kereskedő társulat dísztermében értekezletet tartanak. Kívánjuk, hogy a mozgalom teljes sikerrel járjon.

— **Maró Gergely kalendáriuma.** Abból a gyalázatos förmedvényből, melyet 62 ezer példányban röpitet: szét a kormány a Pallas-nyomdából Politikai kalendárium címmel, a fővárosi lapokban közzölt szemelvények is mély és általános felháborodást keltenek a debreceni közönségben, pedig a szennyit leggyalázatosabb hazugságait átalottak kinyomatni. — Az a Maró Gergely című gazember, aki a dícső 48-as honvédevezetést bitorolja, annyira galád és szemtelen, hogy a pamflet szines címlapjára a Kossuth apánk képét nyomatta. A címlapon alul magyar legény fokossal támaja a zsidót, akinek a föld hirtokos és a katolikus pap siet segítségére. Mi ez, ha nem a legotrombább izgatás a felekezeti és osztályharagra? És ezt a méltelyező s mérgezett szennsiratot potom tiz fillérért vesztegeti a kormány. A hatalom ezuttal a köznép hiszékenységre spekulál s nem kisebb os'obaságot tetelez föl róla, mint azt, hogy a császári radikálizmus maszlagát beveszi. Mondanunk se kell, hogy a magyarság, amely már csak agrárkulturájánál fogva is megtudja különböztetni a nadragulyát a virágméztől, nem engedi magát megleveszteni a Maró Gergelyféle népcsalásoktól. A gonoszságnak, cinizmusnak, hitványságnak még annyi bizonyító sorát tudunk a tiz fillérért hirdetni, de ingyen osztogatott ponyvairásból kibőngészni, hogy a kormánynak is meg kellene döbbenie, ha nem hunyt volna ki belőle a tisztességérzet utolsó szikrája. Egymásután kiadni rendeleteket, amelyek az ország fölzaklatott hangulatára hivatkozva, agyonnyomorítanak minden alkotmányos szabadságot és ugyanakkor fogházba való fickókkal osztály és felekezeti gyűlöletet szító röpiratokat gyártatni: ez rávall erre a becstelenségre, gyökeréig rothadt abszolutizmusra. Mellesleg még csak annyit jegyzünk meg, hogy ez a Maró Gergely című gazember a kalendáriumnak belső részében a kivándorlás méreteiről panaszkodik, de a pamflet borítékán a Gunard kivándorlási társaság reklámját közli. Így csinálnak néphangulatot Fejérváryék.

— **Nem jön a szerb dalegyiet.** A debreceni dalegyiet közlései nyomán megírtuk, hogy a szerb dalárda husvét első napján jön Debrecenbe. Most azonban úgy értesültünk, hogy közbejött akadályok folytán a szerb dalárda hangversenye pünkösdre marad. Ezek a „közbejött akadályok“ jól ismertek már nálunk is. Bizonyára a darabont-kormány keze van a dologban, mert félt, hogy tüntetés lesz Szerbia mellett április 14-én, a függetlenségi nyilatkozat emléktünnepén.

Bálosó temetkezési egyesület. A debreceni első temetkezési egyesület mint szövetkezet tiszta itara és választmánya április hó 7-én, azaz szombaton, a Csapó utcán levő „Korona” vendéglő tánctermében az egyesület pénztárának gyarapítására táncvigalmat rendez. Belépti díj személyenként 1 korona 20 fillér. Családjegy 3 személyre 3 korona. — Kezdeté este 8 órakor.

Levél a hazai iparpártolás ügyében. Azt hisszük, hogy midőn az alábbi levelet lapunkban közreadjuk, hazafias kötelességünknek teszünk eleget. Rendkívül lelkes és minden magyart örömmel eltöltő levél — melyet Szalay Lászlóné urasszony Kassáról Janosó Györgyné urasszonyhoz intéz — szól egyúttal minden magyarul érző és gondolkodó nőnek is. Vajha hasonló csalekedetre buzdítaná Szalayné urasszony levele Debrecen és Hajdúvármegye urasszonyait és leányait is, mert ezzel legbiztosabban és legjobban segíthetnek a hazai ügyeknek. Ime tehát magyar nők, olvassátok a levelet: Igen tisztelt asszonyom! Bocssásson meg, hogy ösmeretlenül is fölkeresem soraimmal, de a szent ügy, a mely miatt írok, följojósít erre. Ugyanis mi itt egy nagy akciót kezdünk, aláírási ivecikkel házról-házra járunk s aláírásokat gyűjtünk, hol szavunkra fogadjuk, hogy a magyar ipart pártolni fogjuk s csak végső szükség esetén vesszünk külföldi árukat, de osztrák árut soha. Mondhatom, mindenki szívesen írja alá s a bécsi utazókat a kereskedők visszautasítják, kik meg is vannak már ijedve, de az a mozgalom csak akkor lesz teljes, ha minden magyar város magáévá teszi. Azért fordulok önökhöz is asszonyom, karolják föl azt az ügyet s eszmét s tegyék e mozgalmat általánossá! Itt a kereskedők is velünk jártak az aláírásokat gyűjténi, s mikor összegyűlt a sok aláírás, felszólítottuk a kereskedőket, hogy bojkottálják az osztrák árukat, ők erre vállalkoznak is persze, a meglévő árukat már elutasítják, de Ausztriából többet nem rendelnek, meg kell végre kezdeni a magyar gyárakat is cultiválni. S ha meghallgatja kérésem, legyen kegyes az erélyi városokban felszólítani a hölgyeket én is írniék, de nem ösmerek ott még névleg sem hölgyeket. Segítsünk férjeinknek megmenteni hazánkat. Honleányi tisztelettel. Szalay Lászlóné.

Köszgyűlés. A szent László dal-egyesület évi rendes közgyűlését a Varga-utcai római kath. elemi fiúiskola IV. osztályu tantermében március hó 25-én d. u. 2 órakor tartja meg. Tárgyak: Évi jelentés. — Számvizsgálók jelentése, számadások és költségelirányzat, számvizsgálók választása. Tisztújítás. Esetleges indítványok.

Az elátkozott Kétmalom-utca. Az egész városban együttesen sem történik annyi lopás, mint amennyit a Kétmalom-utca egymaga produkál. Nincs az a nap, melyen 4—5 lopás ne történne ezen az elátkozott utcán. A tolvajok különösen a tyukokra utaznak. Ma is panaszt emelt a rendőrségen Rostkowitz Arthur hírlapíró, hogy fajtyukjai közül mindennap ellopnak egyet kettőt. A rendőrség megindította a nyomozást a Kétmalom-utcai tolvajok iránt.

Meghívó. Az ország egész társadalma át van hatva attól a meggyőződéstől, hogy a hazai ipar támogatása immár polgári kötelesség. Városunk társadalma is így gondolkodik s va'ósággal várja szervezését, hogy ez a nagy ipari akció keresztülvitelére képesé tegye. — E szervezés módjait megbeszélése céljából f. hó 23-án, pénteken délután 4 órakor a Kereskedő-Társulat dísztermében (Kereskedelmi Akadémia) értekezletet tartunk s kérjük Önt, hogy az értekezleten megjelenni, az ipar pártolási akcióra vonatkozó nézeteinek ismertetésével az ügyet támogatni sziveskedjék. Hazafias üdvözléssel: Az előkészítő bizottság.

Vakok felvétele. A vakok szegedi képző és foglalkoztató intézetében a jövő 1906—907 iskola év kezdetével 4 ingyenes és 10 félingyenes hely lesz betöltendő. Ezen helyekre vallás és nemre való különbség nélkül oly 12—25 éves vak egyének vétetnek

fel, kik a vakságon kívül egyéb testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek. A négy ingyenes helyre csakis csongrádvármegyei illetőséűek pályázhatnak, pályázati kérvényeiket Csongrád vármegye alispáni hivatalához intézve az intézet vezetőségénél kell benyújtani, a félingyenes helyre szóló pályázati kérvények az alföldi vakokat gyámolító egyesület elnökségéhez intézendők és ugyanott mielőbb, de legkésőbb május hó 1-ig benyújtandók. Az intézet vezetősége a felvételi szabályzatot és a felvételhez szükséges nyomtatványokat kívánatra az érdekelteknek megküldi.

Nincs ok, nincs alap. A római kath. tanítók árva-házát akarnak építeni és segélyért folyamodtak Debrecen városához is. A tanács azonban kimondta, hogy nincs a segélyadásra se ok, se alap, adakozzanak a dussgazdag kath. főpapok.

Nincs fedezet. A gazdasági ismétlő iskola igazgatósága előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a legszükségesebb kiadásokra 2514 koronát utalványozzon ki. A tanács nem utalványozta ki, mert nincs rá fedezet, hanem áttette a kérelmet az iskolaszékhez.

Készülőben a munkássztrájk. Irunk arról, hogy az ácsmunkások memorandumot intéztek az ácsmesterekhez az iránt, hogy még a tavaszi munkálatok megkezdése előtt állapodjanak meg a munkabért illetőleg. Az ez ügyben tartott közös értekezleten az ácsmesterek nem fogadták el a munkásoknak az ártalányra vonatkozó előterjesztését, mivel ők nem vállalhatnak szabad kézből semmiféle munkát, hanem az ácsmunkát is a közművesek vállalják fel s így az ácsmestereknek is nehéz a helyzetük. A napokban ismét tartanak egyezkedő ülést és ha a mesterek nem engednek, az ácsmunkások sztrájkba lépnek, sőt az ácsmunkásokkal több szakmabeli munkások szolidaritást vállal.

Lopás a huscsarnokban. A Simonffy utcai huscsarnokban árul Nagy Sándorné borjuhasárus. A rekeszből tegnap hat kilogramm hus olyan időben tűnt el, mikor a személyzetten kívül más nem volt a csarnokban. A tolvajt keresik.

Életunt ápolónő. A közpórházban a sebészeti osztályon volt ápolónő Beregszászi Ilona 19 éves, feltűnő szép leány. A sebészeti osztályon ápolta mostanában Tóth Samu helyiviasuti írnoct, ki beleszeretett a szép ápolónőbe, ez azonban nem viszonzotta az írnoct érzelmeit. Mikor a kórházból kikerült Tóth Samu, akkor is egyre üldözte a leányt szerelmével, sőt egyik fenyegető levelet a másik után küldötte a leánynak, ki nek azt írta legutóbb, hogy egy két nap múlva megöli, ha szerelmét nem viszonzja. Beregszászi Ilonát annyira kétségbeesztették a fenyegetések, hogy szublimáltjal megmérgezte magát. Idejekorán észrevették és gynommosást alkalmaztak úgy, hogy a szép leány már túl van a veszélyen. A fenyegető írnoct ellen megindították a bünyenyítő eljárást.

Szerencsétlenség a pászkasütésnél. A közelgő zsidó húsvétra már megkezdették a pászkasütést. Ilyen sütődéje van Grünfeld Ferenc pékmasternek is Hatvan u. 35. sz. házban. Az egyik hengerező gép mellett dolgozott Kohn Dávid talmudista, ki ma munka közben szerencsétlenül járt. Ugyanis amint a tészta beillesztette a gép két hengere közé, a hengerek odacsípték a balkezét és az ujjait rettenetesen összeroncsolták. Irtozatos kínok között szállították ki a közpórházba, hol műtétet végeznek rajta. A szerencsétlenül járt talmudista állapota súlyos.

Titokzatos haláleset. Ma reggel Oláh Julist, Lóvy J. kereskedő cselédjét az ágyában halva találták. Értesítették a rendőrséget, honna Kovács Kálmán rendőrfogalmazó ment a színhelyre. A leány holttestén sérülés nincs és így valószínű, hogy szívizélhűdés ölte meg. Kiszállították a közpórház bonctermébe, hol ma délután felboncolták.

Nem kell a tiszti kardbojt. Megemlékeztünk azokról a katonatiszterokról, akik tekintettel a politikai eseményekre, lemondottak tiszti rangjukról. A bécsi Zeit most azt írja, hogy április 11-ére (akkor telik le a törvényes határidő a választások kitűzése sere) a magyar tisztereknek tömeges kilépése várható a közös hadseregéből. Ezek mind olyan jelek, amelyek azt mutatják, hogy az optimisták Magyarország helyzetét épolyténen ítélnek meg, mint annak idején Khuen és Tisza és akkor, amikor megalakították a Fejérváry-féle haladó pártot. A passzív ellentállás hullámai, melyek még kevéssel azelőtt csendesedni látszottak, ismét emelkedtek.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves ismerőseink és jóakaróink, kik felejtethetetlen kedvas halottunk f. hó 20-án történt végítészességétélén megjelenni és ezáltal mély bánatunkat enyhíteni szivesek voltak, fogadták ez uton kifejezett őszinte köszönetünket. Debrecen, 1906. március 21. Összevagy Hosszsumezői Nagy Ferencé és családja.

Magyar kadétoct üldözése. A soproni honvéd-főreáliskola felsőbb osztályainak növendékei március 15-ike alkalmából tudvalevően táviratban üdvözölték az egyetemi ifjuság Kossuth-szövetségét. A távirat ezekkel a szavakkal végződött: „Éljen a magyar szabadság!” Mihelyt a sürgöny szövege köztudomásra jutott, a főreáliskola parancsnokságához távirati utasítás érkezett, hogy a sürgöny feladót nyomozzák ki és indítsanak széleskörű vizsgálatot. A kadétoctat még azon a napon, vasárnap délután hazarendelték a sétáról s azonnal szigorú vizsgálatot indítottak ellenük, amelynek vége előreláthatóan az lesz, hogy a magyar fiukat eltávolítják az iskolából.

Megharapta a kutya. Nagy Ferenc borbélysegéd azt panaszolta a rendőrségen, hogy Nagy Sándor hentes kutyája megharapta. A hentes a kutyának szájkösár nélkül való tartása miatt megbüntetik.

Ellopott fehérneműek. A rendőrségen panaszolták ma délelőtt, hogy a Füstös Testvérek-cég tizletéből négy darab, 16 koronát érő párnahajat elloptak. A rendőrség nyomozást indított.

Elveszett egy szöke, áriány malac. Megtalálójá jutalomban részesül, ha elviszi tulajdonosához, Mészáros Mártonhoz Árpádtér 9. sz.

Felrobbant kályha. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség érte Kronovitz Benő bádogost. — Kézi kályhájában gyantával dolgozott és a gyanta felrobbant. A robbanás folytán kiömlött gyanta Kronovitz Benőnek a balarcát égélte meg, de szerencsére súlyos sebeket nem ejtett.

Még csak rövid idig tart Borson Kata debreceni kereskedő hatságilag engedélyezett végkiáruklása, s az összes raktáron levő árukat mélyen a beszerzési áron alól árusítja el.

Orvosi tekintélyek előszeretettel rendelik csusz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már néhányszori bedörzsolés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél. — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszaru” gyógyszerertár. 107—x 18.

Teljesen feloszlik Mentze Henrik újdonságok áruháza Piac és Szent Anna utca sarkán. Virág vazák, tükrök, képkeretek, zsebkecsék, ollók, borotvák, borotváló készületek, tonta és gyufatartók, legyezők, pénztárcák, bördöndök s mindenféle célszerű újdonságok beszerzési áron alul árusítatnak el.

TAVIRATOR.

Mi a kormány terve?

Budapest, március 22. Ma délelőtt Fejérváry, aki megjött Bécsből, tanácskozott a kabinet tagjaival. A bécsi kihallgatás eredményéről még nem jutott nyilvánosságra semmi, de megbízható forrásból jött értesülések szerint a választások kiírásáról még tényleg nem volt szó. Ez még pár napig nyílt kérdés marad és a kabinet csak később fog e kérdéssel foglalkozni, bár **nincs remény, hogy a választások kiírása mellett foglalnának állást.** A kormány elhatározta, hogy az ex lex előtti időkből való adókat és illetékeket végrehajtás útján becserezi, de egyelőre megelégszik az önkéntes adókkal is. Ezt akarja törvénytelenégeire az alkotmányos látszat köpönyegéül használni. **Az őszig nem lesz újencozás sem.** Pitreich ugyanis kijelentette Fejérváry előtt, hogy őszig a póttartalékokkal és a tartalékosok behívásával is fentarthatja az ezredes rendes kereteit.

Szabolcsmegeye ellenáll.

Nyiregyháza, március 22. Szabolcsmegeye mai közgyűlésén határozatilag kimondta, hogy a miniszter másodszeri megsemmisítését tudomásul nem veszi, hanem tovább folytatja az ellenállást.

Feltűnő letartóztatás.

Budapest, március 22. A hírhedt Bachus-pince egyik tulajdonosa, Fuchatsek ellen Vojnarovits Sándor nyugalmazott altábornagy családja miatt feljelentést tett. Fuchatseket, a ki 65 000 korona erejéig megkárosította az altábornagyot, a rendőrség letartóztatta.

Tisza Pista ábrándjai.

Budapest, március 22. A haladó-párt és a darabont kormány az önkényuralommal azt akarja elérni, hogy a nemzet néhány hónapi sanyargatás után kifáradjon és akkor Tisza Pista új Deák Ferencéért térhesen vissza a régi többségével és ő állítsa helyre a régi alkotmányosságot. No hát az nem kell ez országban már senkinek.

Választási hírek.

Zsolna, március 22. Hodzsa Milán és Székács Ferenc volt tót nemzetiségi képviselők a tótokat Zsolnára gyűlésre hívták össze, hogy a közeli (?) választásokra vonatkozólag határozzanak.

Budapest, március 22. Az összes miniszterek rendeletet intéztek a miniszteriumok tisztviselőihez, melyben felhívják, hogy választói joggal bíró hoztatózóikat 43 óra alatt írják össze és a kimutatást beküldjék. Ezt a rendeletet is a közeli választások előjelének tartják.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági és ipari munkabérek. Magyarországon 1901-ben a legmagasabb átlagos férfi napszám 175 volt ellátás nélkül a nyári két hónap alatt, tehát ha évente 300 napig is volna elfoglalva a napszám, akkor is évi keresete csak 378,50 korona volna. Míg ezzel szemben 1901-ben a munkás betegsegélyző pénztárak évi befizetési 9,202 000 koronát tettek ki, a mi 25 százalékos befizetések mellett 368,080 000 korona évi munkabérnek felel meg; s mint-hogy az évi átlagos taglétszám 624.000 volt, ennél fogva a munkásra átlag évi 590 korona, vagyis naponta 1,97 korona esik évi 300 munkanap mellett. Ebben befoglaltak a nők is 12 százalékkal. Feltéve, hogy a férfiak munkabére átlagban csak ezzel a 12 százalékkal nagyobb, mint a nőké, úgy a férfiak átlagos napi bére 228 korona, tehát majdnem kétszerese a mezőgazdaság munkás keresetének. Hozzá az iparos munkája általában elfoglaltsággal jár, míg a mezői munkás legfeljebb az év kétharmadában dolgoz-

hatik. Ezért kell ipart teremteni, hogy az aránytalan munkabér ne vándoroljon Ausztriába. Vagy a magyar alsóbb rendű lény, mint az osztrák?

Az O. M. K. E. közgyűlése. Az országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vasárnap, e hó 25-én délelőtt fél 10 órakor tartja harmadik évi rendes közgyűlését a budapesti Áru és Értéktőzsde palotájában. Az O. M. K. E. a közgyűlésre, amely a magyar kereskedők országos gyűlésének tekinthető, vasuti menetdíjkezdményeket eszközölt ki a Magyar Államvasutak, a Kassa-Oderbergi és a Déli Vasút vonalain. A kerületek titkári hivatalai adják ki azokat az igazolványokat, amelyek a kedvezményes jegyek váltásához szükségesek. A nagy és élénk érdeklődésből, amely a közgyűlés iránt országsszerte mutatkozik, arra kell következtetnünk, hogy az O. M. K. E. gyűlése valószínűleg ünnepi lesz a magyar kereskedelemnek.

Kőbányai sertésüzlet. Budapest, március 22. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 125-127 fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kgrammon felüli súlyban) 138-139 fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm súlyban) 138-139 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 138-140 fillérig. Sertéslétszám: 1906 március 19-dik napján volt készlet 41.696 db. 1906 március 20-ik napján felhajtott 447 darab. 1906 március 20-dik napján elszállított 159 darab. 1906 március 11. napjára marad készlet 41.984 darab. A hízott sertés üzletirányzata vontatott.

Regény-Csarnok.

Páholyból páholyba.

(Színházi pletykák.)

Írta: Sziklay György.

(Folytatás és vége.)

— Nézze csak, milyen jóízűen nevet ez a kis Gábrilla.

— Bizonyára, mert jó a darab.

— Ments Isten, szép a foga.

— Látja ezt a fiatal leányt ebben a földszinti páholyban?

— Látom.

— Ez a leggazdagabb hölgy az egész házban,

— Miből sejti?

— Mert a legegyszerűbben van öltözve.

— Hogy tetszik önnek ez a fiatal leány a középső páholyban, aki folyton a szinpadra néz.

— Szörnyű módon kacér lehet.

— Kacér? De hiszen senkire sem tekint, holott az egész ház ő feléje fordul.

— Éppen azért; az egész házzal kacérkodik.

— Ki ez az érdekes jelenség ebben az emeleti páholyban?

— O annak egész életregénye van.

— Regénye?

— Igen. Megszökött a férjével.

— És mi különös van abban, ha egy asszony megszököik a férjével?

— Igen ám, csak hogy akkor még nem volt férje.

— Andor barátom távozik a páholyból és magára hagyja nejét, a szép Elfridát.

— Mennyire szeretheti férjét a szép Elfrida! szóval meg valaki mellettem.

— Miből sejted?

— Nem láttad, mily nyájas mosolylyal nyújtá kezét férjének?

— Igen ám bucsuzóra.

— Szó ami szó: Ilka a legszerencsésebb leány.

— Miért?

— Mert őt tartják a színházban a legsebbnek.

— S mégis a legszerencsétlenebb.

— Ugyan!

— Mert a város füzfa-poétájának is megtetszett.

— Az még nem baj.
— De meg is énekelte.
— Az már baj.

— Ma csoda történt a páholyban.
— Ugyan!
— Aladár nagyon nyájasan és előzékenyen beszélgetett egy hölgygyel.
— Az ugyan nem nagy csoda.
— Igen ám, csak hogy az a hölgy az ő saját felesége volt.
— Az már csoda.

Az ötödik felvonásnak is vége szakadt. A függöny legördül. A legszebb leányfejek a legcsunyalább nagykendőkbe takaródnak. A lámpákat egyenkint oltogatják. A színházi pletykának vége van.

A foyer ben még egy percre megállók. Szeretettel rokonom, az aranyhaju Laura hozzám hajol és fülembé sugja:

— Aztán ki ne feccogj ám a legközelebbi számban azt, amit ma este láttál.
— Dehogy teszem, mondom én.
— Semmi színházi pletykát, te hirharang!

— Isten mentsen!

U távozik, én pedig hszu sietek és nincs sietősebb dolgom, mint hogy rögtön leírjam színházi pletykáimat,

Ugy kell annak a Laurának, miért ígértette meg velem, hogy le nem írom.

5 korona és több napikereset.

Házimunka-kötőgép-társaság.

Kerestetek minkét nembeli egyének gépünkön való kötésre. Egyszerű és gyors munka egész éven, otthon végezhető. Nem kell előkészítés. Távoltság nem határoz. A munkát mi adjuk el.

Házimunka-kötőgép-társaság

Thos H. Whittick és Tsa.

Budapest, IV. Havas utca 3-25 sz.

Prága, Petersplatz 7-25.

109 x -9.

A KI ELADNI KIVÁN

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt lakást stb. vagy

A KI

mindezeket vétel vagy bérebevételi céljából keres

A KINEK

ismerettség hiányán

házasútra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdaszűre, kulcsárura, vinczellőre, kertészre, kulcsárnőre, gazdaszűnyra, szakácsnőre, szobaleányra mosónőre, házi- vagy irodaszűgára, pénzbeszűdőre, házmasterre, stb-re. van szüksége

A KI BERBEADNI KIVÁN

birtokot, házat, vadászterületet, teket, kocsit, lovat,

A KI

valamely állást betölteni kíván; legbiztosabban célt ér, ha a

„Debreczen” apró hirdetési

rovatát használja.

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghirvesebb tanárok által kipróbált

„LYDOL“ amerikai tablettákat használja, mik az elgyöngült férfierőt vissza adják. Csakis elgyöngült férfierő (impotencia) elleni szer. Rendes használat mellett csodás hatású pár nap alatt nemcsak fiatal de időse férfiak is. Törv. védve. Ára: 6 kor.

Széküldés diskrét mellett postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után naponta.

Raditz I. gyógyszerháza a „Fehér Kereszt“-hez Bpest. IV. Fővámter 6. (a központi vásárosarnokkal szemben.)

Főraktárak Budapest: Török J. gyógyszár Király-utca 12. sz. és Nádor-gyógyszár Váci-körút 17. sz.

Pserhofer-pilulák

valódiak csak ezzel a vörös fölirással. „J. Pserhofer“.

József császár ideje óta tehát több mint 120 év óta mint legregibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sürgősen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen, mint az epecirkuláció závara, májba. szélkolika, aranyér, a belek petyhüdsége stb., vértisztító tulajdonságai következtében kitűnő vérszegénység, ideges ffa. jás, sárgaság stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . K. —.42

1 tekerős 6 skatulyácskával . K. 2.10

A Pénz előleges beküldése esetén ára portómentes megküldésével

1 tekerős Korona. 2.60 || 4 tekerős Korona 8.90

2 " " 4.70 || 5 " " 10.50

3 " " 6.80 || 10 " " 18.50

Egyedüli készítőhely,

Pserhofer J. gyógyszerháza

WIEN, I., Singerstrasse 15.

Járassa és olvassa a

„Biztosítási és Közgazdasági Lapokat“

minden szakember

E lap kilenc évi fennállása alatt fényesen beigazolta **szükséges és nélkülözhetlen** voltát és méltán rászolgált arra a hatalmas pártfogásra, melyben az igazgatóságok részesítették és hivatalból is ajánlották.

A lapot egy szerkesztőbizottság vezeti, amely bizottságban minden társulattól részt vesz egy szakember s így a lap — az osztrák-magyar monarchia összes lapjai között — **a legjobban értesült szakojás.**

Pontosan beszámol a biztosító intézetek működéséről, közli a kinevezéseket előléptetéseket, fontosabb biztosítási pereket, híreket, belföldi eseményeket. „Külföld“ rovatában beszámol az idegen országokban történetekről. A lap mindig friss, mindig változatos és hasznos, mert aki állást és tisztviselőt keres, leghamarább e lapnál érhet célt.

Előfizetési ára egész évre 5 frt. negyedévre 1 frt. 50 kr.

Kérjen mutatványszámát a kiadóhivataltól,

Budapest, VII., Vörösmarty-utca 14.

A lap Bécsben német nyelven is megjelenik!

Natóságilag engedélyezett végkiárulás.

Üzletem **teljes feloszlata** miatt az összes raktáron levő árukészletet, (dizsmüvek, bőr áruk, acél áruk, utazási cikkek, férfi divat stb.)

beszerzési áron alól árusítom ki.

Ezen ritka kedvező alkalmat a m. t. vevő közönség figyelmébe ajánlom.

Teljes tisztelettel

Borsos Kata

DEBRECEN, VÁROSHÁZA.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölk, csomagolást nem számítok.

APRÓ HIRDETESEK.

Dija 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A DEBRECZEN
szerkesztőségének és kiadóhivatalának
Telefon száma **412.**

Eladás.

Matt ág
teljesen új állapotban nagyon olcsó eladó. Kétfalomb u. 17. szám alatt

Kiadó bolt
helyiség lakással Csapó-u 28 szám. Értekezni ugyanott és Piac u. 44 szám alatt.

Közönséges
szomag posta könyv felírban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz

Sestakertben

a nagyerdei járásban modern, kényelmes villa, fenyves parkkal, gáz bevezetéssel, jövizű kúttal, 1400 négyszögől jó karban levő termő szőlővel eladó. Értekezni Piac utca 44 sz. ügyvédi irodában 193-x13.

Posta könyv

ajánlott levelekhez felírban kapható a kiadóhivatalban Csapó u. 10 sz.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények

az egyedül foglalkozási játéka a melyet a gyermekek mindaddig szívesen játszanak. Egyig játékszer sem oly sokoldalú, érdekes és olcsó, mint az elpusztíthatatlan Horgony-Kőépítőszekrény, mely minden egyes kiegészítőszekrényvel tanulságosabbá és a gyermekek nézve kedveltebbé válik. Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépítőszekrény a gyorsan kedvelté vált

Horgony-Hidépítőszekrények

által is természetesen kiegészíthető, úgyhogy a gyermekek egy ilyen szekrény beszerzése után pompás vashidakat is felállíthatnak. Hogy mindenkoru gyermek számára egy megfelelő szekrényt könnyen és biztosan kiálaszthassunk, hozassuk meg az alant jegyzett cégtől a szép képes kőépítőszekrény árjegyzéket, mely kívánatra ingyen beküldetik és számos építési minta- és felette érdekes elismerő nyilatkozatot tartalmaz.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények, valamint a Horgony-Mozaik- és egyéb felette érdekes rakási-játékok minden finomabb játékszerüzletben 75 fillértől, 1.50, 3 koronáig és magasabb áron kaphatók. A sok utánzat miatt azonban bevásárláskor igen óvatosak legyünk és minden egyes szekrényt a híres „Horgony“ gyárijegyzék nélkül mint hamisítvány visszautasítsunk; mert oktanul volna jó pénzt egy értéktelen hamisítványért kifizetni! A ki zenekedvelő, az kérjen még árjegyzéket a híres Imperator zenéjátékokról és beszélőjátékokról.

Richter F. Ad. és Társa.

kir. udvari és kamarai szállítók, BEÜS, Iroda és raktár: I. Operngasse 16, Gyár: XIII/1 (Hietzing), Rudolstadt, Nürnberg Olten (Sváje), Rotterdam, Szt.-Pétervár, New. York.

Nagy választékban kaphatók:

Vászon áruk, férfi- és női kész-fehérművek, Menyasszonyi ke-lengyék. A LEGSZÉBB UJDONSÁ-GOK: Nap és esőernyőkben, Csip-kék szallagok, himzések. Divatos czérna és selyem női keztyűk. Férfi-, női és gyermek harisnyák, Női csipkegallérok, férfi- és női nyakkendők,

jutányos szabott árakhoz. Szabó Lajos Fiai.

108 x-19. DEBRECZEN. 1. Divat, vászon- szőnyeg-áruháza.

Meggyőződhet

árunk versenyképességéről, mert kötőszerszűleg megvetődött.

legnagyobb vászonszövőgyárak

egyikétől 10000 vég 30 rőfös legkitünőbb minőségű vásznat, tehát szállíthatunk minden magántogyasztónak és viszontelárusítónak

legelsőrendű rumburgit 84 ctmtr széles 5 frt 70 krjával
legfinomabb battisztvásznat 84 „ „ 6 „ 10 „

eszerint legalább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

== Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik. ==
Senki el ne mulassza e soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungaria Vászonáruháza

Budapest V. Váci-körút 26.

Két üzletem van már megint!

fő üzlet **LÓWY F.** Piac-u. 24. Kistemplommal szembe.

fiók-üzlet, **FÓWY F** Maradék áruháza Piac-utca 19 szám. Bika-száloda mellett.

Fő cikkeim:

Costümre való női ruha szövetek. — **Kockás** és csikos Blous szövetek. — **Angol sima** női ruha szövetek.

Ujdonságok folyton érkeznek:

Most érkezett:

10000 mtr. francia delám ár 65 kr.
10000 „ mosó delám ár 27 kr.
Clott Paplan két személyes 2.95 kr.
Selyem, Clott és Kasmir Panlanokat mérték után is készítették.

Fő cikkeim:

Kész alyak, szövetből és Kartonból, — **Kész Blousok**, Szövetből, Selyemből, Batisztból és Kartonból.

Igen sok szövet, Delain, Batiszt és Karton **maradékok**, a melyeket

f e l a r b a n

lesznek eladva. 111-x-9

Lówy F. cég, **Lówy F. cég,** **Lówy F. cég,** **Lówy F. cég,**
kérem figyelni a cég felírásra.